

Toelichting behorende bij de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Noord-Brabant 2016 (na de twintigste wijziging)¹

I. Algemeen

Aanleiding

Per 1 januari 2016 is het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) 2016 in werking getreden. Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 gaat uit van een collectieve aanpak en de inzet van agrarisch natuur- en landschapsbeheer op de meest kansrijke gebieden. Agrarische collectieven vragen de subsidie aan; boeren vragen dus niet meer individueel subsidie aan voor agrarisch natuur en landschapsbeheer.

Beleidskader

Het rijk zet zich in voor versterking van de natuur en een effectieve invulling van de internationale natuurdoelen. Uitgangspunt daarbij is het instandhouden en bevorderen van plant- en diersoorten, van natuurlijke habitats met internationale betekenis, van ecologisch gezonde watersystemen en een schoon milieu.

Provinciaal beleid natuur en landschap

De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuurbeleid. Zij treedt op als gebiedsregisseur in het landelijk gebied en brengt de partijen bij elkaar die zorgen voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. De provincie bepaalt ook waar zij welke doelen wil realiseren en welke financiële middelen zij hiervoor inzet. Zij legt deze doelen en middelen onder andere vast in het provinciale Natuurbeheerplan. Hierin staat in welke gebieden natuur-, agromilieu- en klimaatdiensten ingezet kunnen worden.

De provincie houdt bij de uitvoering van het natuurbeleid rekening met beleidsdoelen van andere overheden en activiteiten in het landelijk gebied, zoals het waterbeleid, recreatiebeleid, economisch en milieubeleid, zodat synergie kan worden bereikt.

Via het SNL 2016 verleent de provincie subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen. De natuurkwaliteit staat hierbij centraal.

Algemene uitgangspunten SNL

In de Strategische Visie SNL die is vastgesteld tussen overheden en beheerders van gronden, zijn de volgende uitgangspunten bepaald:

- Uniformiteit in twaalf provincies (het is een landelijk stelsel met provinciale specificaties).

---

¹ Nota bene: Deze integrale toelichting is met de grootst mogelijke zorg opgesteld op basis van de toelichtingen tot en met de 20e wijziging van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Noord-Brabant 2016 en dient slechts als service voor de gebruiker. Deze toelichting heeft geen formele juridische status en aan deze integrale toelichting kunnen geen rechten worden ontleend of aanspraken worden gemaakt jegens de provincie Noord-Brabant.

- De provincies stellen doelen en kaders en regisseren overleg (sturing op hoofdlijnen).
- Alle partijen die landschap en (agrarische) natuurgebieden beheren en kunnen bijdragen aan natuurkwaliteitsdoelstellingen stemmen met elkaar af en werken met elkaar samen.
- Uitgangspunt is een gebiedsgerichte benadering. Dat betekent dat rekening wordt gehouden met regionale verschillen in het landschap, wat leidt tot regionaal maatwerk.
- Er wordt afgestemd met waterschappen over de realisatie en financiering van kwalitatieve en kwantitatieve waterdoelen.
- De beheerders van gronden worden afgerekend op uitgevoerd beheer.
- Het stelsel is robuust: beleidswijzigingen zijn eenvoudig in te passen.
- Met het SNL krijgen beheerders van gronden meer verantwoordelijkheid voor en vertrouwen in de uitvoering.
- Het SNL past binnen de regels van staatssteun en het Nationaal Strategisch Plan van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (NSP)

Europa stelt regels voor staatssteun en controleert op de inzet van NSP-gelden (voorheen: POP). In het SNL zijn de regels zoveel mogelijk beperkt tot het voldoen aan de Europese eisen.

Index Natuur en Landschap

De Index Natuur en Landschap is een gemeenschappelijke, landelijk uniforme "natuurtaal" die de typen natuur, landschap en agrarische natuur in Nederland beschrijft. De Index Natuur en Landschap beschrijft welke typen natuur en landschap we kennen in Nederland en is de basis voor de natuurbeheerplannen van de provincies.

Koppeltabel

Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer zijn de beheeractiviteiten samengevat in een koppeltabel die aangeeft welke beheeractiviteiten binnen een leefgebied of onderdeel daarvan kunnen worden vergoed met medefinanciering vanuit Europa. De koppeltabel is afkomstig uit het Nationaal Strategisch Plan en is te raadplegen in bijlage 3 van de regeling.

Natuurbeheerplan

Het Natuurbeheerplan beschrijft de beleidsdoelen en subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. De provincie geeft subsidie voor een aanzienlijk deel van de kosten voor ontwikkeling en beheer van natuur en landschap. Het Natuurbeheerplan vormt de basis voor de aanvraag van deze subsidies; het geeft de kaders aan waaraan een aanvraag moet voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie.

Voor het agrarisch natuurbeheer zijn de beleidsdoelen biodiversiteit en water gekoppeld aan de agrarische leefgebieden. Begrenzing op de kaart in het Natuurbeheerplan gebeurt op basis van natuurtypen (=leefgebied) met daaronder een of meerdere beheertypen. In de tekst van het Natuurbeheerplan bepaalt de provincie welke doelsoorten waar beschermd moeten worden en welk beheer daarvoor ingezet kan worden. Ook kunnen er instapeisen worden geformuleerd per beheertype.

Beheertypenkaart en ambitiekaart kern van het Natuurbeheerplan

De beheertypenkaart geeft alle bestaande, beheerwaardige (agrarische) natuur en landschap weer. Deze kaart vormt ook de basis voor het verlenen van beheersubsidies. Voor een deel van de natuurgebieden en agrarische gebieden met specifieke natuurwaarden bestaat een ambitie om het huidige gebruik of het beheer te veranderen. Dit ligt vast op de ambitiekaart.

Certificering

Natuurbeheerders en agrarische collectieven kunnen een verklaring van de Stichting Certificering Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer krijgen waarmee wordt ingestemd met de manier waarop deze beheerders de kwaliteitseisen voor het uitvoeren van beheer, de organisatie en de

administratie garanderen. Dit wordt een (natuur)certificaat genoemd. Vertrouwen in de beheerder staat hierbij centraal. Om voor een certificaat in aanmerking te komen, stelt de natuurbeheerder respectievelijk het agrarisch collectief een Kwaliteitshandboek op dat gebaseerd is op een Programma van Eisen. De Stichting Certificering Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer verstrekt, namens de provincies, de certificaten na beoordeling van het kwaliteitshandboek en voert audits uit bij de gecertificeerden om de kwaliteitsbewaking in de praktijk te toetsen.

Monitoring Natuurkwaliteit

Er wordt jaarlijks veel geïnvesteerd in (agrarisch) natuurbeheer. Om vast te stellen of de afgesproken doelen voor in stand houden van soorten worden gehaald of dat de uitvoering bijgesteld moeten worden, hebben Rijk, provincies en beheerders van gronden een uniforme werkwijze ontwikkeld, de Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk - Natura 2000/PAS. Hiermee kan worden gestuurd op de ambities voor het Natuurnetwerk Nederland en een vitaal platteland, op beheerprestaties en op een effectieve inzet van middelen. Voor het agrarisch natuurbeheer is deze werkwijze nog in ontwikkeling.

Staatssteun

Het goedkeuringsbesluit van de Europese Commissie met kenmerk SA.48351 (2017/N) is afgelopen per 1 januari 2022. De Europese Commissie heeft in het besluit met kenmerk SA.56811 (2020/N) de goedkeuring verlengd. Daarmee is tevens de verlenging van de bestaande belastingvrijstelling zoals vermeld in artikel 6 van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001 goedgekeurd.

Op basis van paragraaf 3.7, onderdeel 128 van de Richtsnoeren van de Europese Unie voor staatssteun in de landbouw- en bosbouwsector en in plattelandgebieden 2014-2020 (PbEU 2014/C 204/01) dient een lidstaat informatie betreffende deze subsidieregeling bekend te maken op een nationale of regionale staatssteunwebsite. Het gaat hierbij om de volgende informatie:

- a. de volledige tekst van de steunregeling en de uitvoeringsbepalingen daarvoor of de rechtsgrond voor de individuele steun, of een link daarnaar;
- b. de identiteit van de steun verlenende autoriteit of autoriteiten;
- c. de identiteit van de individuele begunstigde, de vorm en het bedrag van de steun voor elke begunstigde, de datum waarop de steun is toegekend, het soort onderneming (kmo of grote onderneming), de regio (op NUTS 2-niveau) waarin de begunstigde is gevestigd, en de voornaamste economische sector waarin de begunstigde actief is (op NACE-groepsniveau). Van deze vereiste kan ontheffing worden verleend ten aanzien van individuele steun die niet meer bedraagt dan de volgende drempels:
  - 1°. € 10.000 voor begunstigden die actief zijn in de primaire landbouwproductie;
  - 2°. € 100.000 voor begunstigden in de sectoren van de verwerking van landbouwproducten, de afzet van landbouwproducten, de bosbouwsector of activiteiten die buiten het toepassingsgebied van artikel 42 van het Verdrag vallen.

Gedeputeerde Staten zullen binnen zes maanden na de datum van subsidieverlening deze gegevens bekend maken aan de nationale autoriteiten op basis waarvan deze laatste genoemde aan de Europese staatssteunregels kan voldoen.

II. Artikelsgewijze toelichting

§ 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Leefgebied

In bijlage 9 is met ingang van beheerjaar 2023 de agrarische natuur omschreven. Die omschrijving wordt door provincies benut bij het opstellen van het natuurbeheerplan.

Regiokaart

De definitie van regiokaarten is relevant voor artikel 3.4. Voor het Agrarisch natuurbeheer (ANLb) wordt een aparte regiokaart gemaakt en worden er twee tarieven (zand/löss en klei/veen) berekend waarbij heel Nederland wordt verdeeld in regio's. Een hele regio wordt dan aangeduid als zijnde zand/löss of klei/veen (niet op perceelsniveau). Dit bepaalt dus het tarief voor de gehele regio. Dit heeft invloed op de gemiddelde prijs omdat in het ene gebied de tarieven hoger liggen dan in de andere. De regiokaart heeft dus geen invloed op de natuurbeheerplannen maar wel voor de gemiddelde prijs. De regiokaart wordt ook gebruikt in het kader van de ecoregelingen door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Artikel 1.2

Ter vereenvoudiging van het ANLb zijn de leefgebieden natte dooradering en droge dooradering vanaf beheerjaar 2023 samengevoegd tot leefgebied dooradering. Het ANLb gaat zich in de nieuwe GLB-NSP-periode ook op klimaatdoelen richten, reden waarom er een categorie klimaat toegevoegd in het natuurbeheerplan.

Artikelen 1.3 en 1.3a

Om voor een subsidie in aanmerking te kunnen komen, dient de subsidieaanvrager gedurende de subsidieperiode te beschikken over een certificaat.

Voor subsidieaanvragen waarvan de subsidieperiode gaat lopen vanaf 2023 geldt als nieuwe eis dat de subsidieaanvrager beschikt over een certificaat als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid (artikel 2.4, eerste lid, onder d en e, voor het natuurbeheer, of artikel 3.4, onderdeel a, voor het agrarisch natuurbeheer). Een certificaat als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, is vereist omdat er voor beheerders met een terrein groter dan 200 hectare natuurterrein in 2022 een gewijzigd Programma van Eisen is vastgesteld op basis waarvan certificaten worden verstrekt en gecontroleerd. Voor aanvragers die voorheen reeds subsidie ontvingen, geldt echter dat nog gebruik kan worden gemaakt van het bestaande certificaat, indien zij voor minder dan 200 hectare natuurterrein subsidie aanvragen (artikel 1.3, tweede lid).

Artikel 1.3a voorziet in een overgangsregeling voor bestaande certificaathouders, dat wil zeggen aanvragers die voorheen al subsidie hebben ontvangen onder de subsidieregeling en daartoe beschikken over een certificaat. Deze overgangsregeling is niet bedoeld voor beheerders die voor minder dan 200 hectare natuurterrein subsidie aanvragen (daarvoor geldt de uitzondering van artikel 1.3, tweede lid). Er is in een termijn voorzien waarbinnen de aanvrager een nieuw certificaat dient aan te vragen bij de Stichting Certificering SNL (tweede lid, onder a) en in een termijn voorzien waarbinnen de aanvrager over een certificaat als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, dient te beschikken (tweede lid, onder b).

Het vereiste van het hebben van een certificaat als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, is van toepassing op de gehele aanvraag. Dit betekent dat zowel op de moederaanvraag als op de uitbreidingsaanvraag het gewijzigde Programma van Eisen van toepassing is. Voor zover men nog niet beschikt over een bestaand certificaat of een certificaat als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, biedt artikel 2.9 lid 2 een termijn om zo spoedig mogelijk tijdens de subsidieperiode over het vereiste certificaat te beschikken. Vereist is dan dat een afschrift van de certificaataanvraag wordt overlegd bij de subsidieaanvraag en de aanvrager binnen negen maanden na de openstelling over het vereiste certificaat beschikt.

Artikel 2.1

Op grond van het eerste lid, onder a, b en c, kan een eigenaar die de grond in erfpacht heeft gegeven, geen subsidie aanvragen omdat hij slechts het bloot eigendom heeft en geen zeggenschap heeft over het grondgebruik en het beheer. Wel kunnen de genoemde gerechtigden die hun grond in pacht uitgeven subsidieaanvragen en ontvangen zolang ze de pacht zo hebben vormgegeven dat de zeggenschap over het beheer nog bij hen ligt. Pachters komen dus niet in aanmerking voor een subsidie natuurbeheer.

In artikel 2.1, eerste lid, onder e, is vergelijkbaar met de bepaling zoals in de subsidieregeling 2014 opgenomen dat Staatsbosbeheer subsidie kan verkrijgen voor Rijksgronden die het al vóór 15 augustus 2009 beheert. Staatsbosbeheer beheert sinds jaar en dag die gronden voor het Rijk, omdat Staatsbosbeheer voorheen (vóór 1998) onderdeel was van het Rijk en sinds de verzelfstandiging van Staatsbosbeheer als publiekrechtelijke rechtspersoon de wettelijke taak heeft gekregen om de bij Staatsbosbeheer berustende objecten te beheren. Daaronder vallen - naast objecten in eigendom en erfpacht - ook objecten die Staatsbosbeheer door middel van een persoonlijk recht beheert. Wijziging ten opzichte van de bepaling in de subsidieregeling 2014 is dat Staatsbosbeheer de gronden niet in eigendom hoeft te verkrijgen, maar onder een persoonlijk recht dient te beheren. Provincies wensen de betreffende rijksgronden die bij Staatsbosbeheer in beheer zijn te subsidiëren, omdat het budget voor het beheer van deze gronden bij de decentralisatie van natuurbeheer van het ministerie van Economische Zaken naar de provincies is overgedragen. Het natuurbeheer in de betreffende gebieden draagt bij aan de doelstellingen van de subsidieregeling. Om die reden is het wenselijk om het beheer van deze gebieden onder de subsidieregeling te subsidiëren.

De provincies wensen de subsidiemogelijkheid voor (samenwerkingsverbanden van) gemeenten van artikel 2.1, tweede lid, van de subsidieregeling te verlengen om het beheer in de betreffende gebieden te continueren. Het gaat dan om continuering van natuurbeheer door gemeenten die in de voorafgaande periode eveneens subsidie voor het beheer van het gebied hebben ontvangen.

Artikel 2.4

Eerste lid

Onder g

In onderdeel g is aangegeven dat vereist is dat in het verleden reeds subsidie moet zijn verstrekt in de periode tussen 1 januari 2016 en het aanvragen van een nieuwe subsidie.

Tweede lid

Algemeen

Artikel 2.4, tweede lid, maakt het mogelijk, voor percelen die worden omgezet van landbouw naar natuur, om in aanmerking te komen voor een beheersubsidie zonder dat hier een inrichtingsubsidie voor is gegeven.

Onder b

Het uitgangspunt bij natuurcompensatie is dat bij het verlies van bepaalde natuurwaarden, deze waarden elders worden gecompenseerd. Percelen die ingericht zijn in het kader van natuurcompensatie zijn weliswaar percelen met nieuw gerealiseerde natuur maar vanwege de achtergrond van de percelen worden deze wel als bestaande natuur gelabeld. De kosten van inrichting van de natuurcompensatie komen voor rekening van de initiatiefnemer. Ten aanzien van de beheerkosten kunnen afspraken gemaakt zijn met betrekking tot de termijn waarvoor deze voor rekening van de initiatiefnemer komen. Als de termijn, die is afgesproken, is afgelopen, kan er subsidie aangevraagd worden. Degene die subsidie aanvraagt, moet aantonen dat deze termijn is afgelopen.

Onder c

Percelen met het label Bestaande natuur enclave komen hiermee ook in aanmerking voor een beheersubsidie zonder dat hier sprake is van een inrichtingsubsidie.

Vijfde lid

Met de openstellingsplicht is bedoeld dat het terrein te voet vrij toegankelijk is om te genieten van de aanwezige (natuur)waarden. Een en ander met inachtneming, behoud en bescherming van die waarden. In de meeste gevallen zijn paden aanwezig en zal toegang beperkt zijn tot die paden (veelal ter bescherming van de natuurwaarden). Waar geen paden aanwezig zijn bestaat soms wel de mogelijkheid voor 'struinnatuur'. Waar ook die mogelijkheid niet bestaat, kan vrijstelling verleend worden op grond van artikel 2.9, zesde lid.

De openstellingsplicht betekent dus niet dat het gebied overal vrij en onbeperkt toegankelijk moet zijn. De beheerder heeft de plicht op grond van artikel 2.9, eerste lid, onder a, geen gedrag te gedogen dat afbreuk doet aan de instandhouding van de natuur- en landschapsbeheertypen. Als schade dreigt te ontstaan vanwege de recreatiedruk kunnen beheerders vanwege overlast in het gebied (geluid, drukte, afval) voorzorgsmaatregelen treffen om het gebied te beschermen. Denk aan tijdelijke sluiting van het gebied, de inzet van een BOA of het beperken van bepaalde groepen, organisaties of sporters.

Het vijfde lid bevat tevens de criteria om een voorzieningenbijdrage voor tijdelijk afgesloten gebieden te verstrekken. De provincies wensen een voorzieningenbijdrage te verstrekken voor gebieden die in de basis zijn opengesteld voor het publiek, maar die uitsluitend met het oog op natuurbescherming tijdelijk moeten worden gesloten.

Om voor de voorzieningenbijdrage van tijdelijk afgesloten gebieden in aanmerking te komen wordt vereist dat een vrijstellingsgrond als bedoeld in artikel 2.9, zesde lid, onderdeel a (sluiting in verband met de Wet natuurbescherming) of onderdeel d (sluiting op basis van het beheerplan) van toepassing is en de afsluiting maximaal zes maanden duurt. Net als maaien of waterbeheer kan ook tijdelijke afsluiting een maatregel zijn ter behoud en ontwikkeling van soorten of een terrein. Het broedseizoen (vogels), bronstijd (paartijd), rusttijd (overwintering), of een periode waarin de vegetatie extra kwetsbaar is, zijn voorbeelden van wanneer een tijdelijke afsluiting als bedoeld in het vijfde lid gewenst is.

Er is voor een maximale termijn van zes maanden gekozen, omdat binnen die termijn de meeste tijdelijke afsluitingen passen. Bij het vaststellen van de termijn is niet vereist dat sprake is van een aaneengesloten periode. Door het opnemen van "maximaal" in artikel 2.4, vijfde lid kan maatwerk worden verricht en toetsen de provincies in hoeverre de afsluiting noodzakelijk is. Daarbij zijn steeds de ecologische omstandigheden in het gebied bepalend. Een enkele aanleiding zal wellicht niet snel leiden tot de maximumperiode van zes maanden. Een opeenstapeling van situaties mogelijk wel, aangezien alleen al een broedseizoen vier maanden duurt (15 maart-15 juli), de paartijd van reeën enkele weken duurt (vanaf half juli) en de paartijd van edelherten circa een maand in het najaar (half september tot half oktober).

De nieuwe criteria hebben geen invloed op de hoogte van de voorzieningenbijdrage, omdat het plaatsen van bankjes of het plegen van onderhoud nu eenmaal nodig is om een pad toegankelijk of veilig te houden. Het onderhoud of het treffen van voorzieningen op een natuurterrein wordt vanwege een tijdelijke afsluiting niet minder in vergelijking met een terrein die de volledige termijn van 358 dagen per jaar is opengesteld.

Gedeputeerde Staten kunnen eventueel nadere regels stellen aan de openstellingsplicht en deze omschrijven en verduidelijken in het natuurbeheerplan. Voor het publiek is dan duidelijk dat in bijzondere gevallen de instandhoudingsplicht van artikel 2.9, eerste lid, onder a voor kan gaan op de openstellingsplicht van artikel 2.9, eerste lid, onder c voor zover adequaat en noodzakelijk gelet op het doel van de subsidie: biodiversiteit. Aanvullend kunnen de beheerders het publiek informeren over hoe zij hieraan invullen geven.

Zevende lid

Dit vereiste is afkomstig uit het landbouwsteunkader. Vereist is de beschrijving van de situatie waarin géén subsidie zou worden verleend (het zgn. 'contrafeitelijke' of 'nulscenario'). Wanneer de provincie een aanvraag ontvangt, wordt het contrafeitelijke scenario op zijn geloofwaardigheid getoetst en geverifieerd of de steun het vereiste stimulerende effect heeft.

Artikel 2.6

Vanaf beheerjaar 2023 zijn eventuele opslagen vanwege prijsstijgingen verwerkt in het tarief zoals opgenomen in bijlage 5. De tarieven worden dus niet meer bij de berekening van de subsidie verhoogd met de opslag voor de prijsstijging.

Artikel 2.9

Tweede lid

Indien het in dit artikel genoemde certificaat niet binnen negen maanden na aanvang van het eerste beheerjaar is ontvangen, komt de oppervlakte van het natuurbeheertype of landschapstype voor de desbetreffende natuurlijke persoon of rechtspersoon waar geen certificaat voor is ontvangen, niet voor subsidie in aanmerking. Ook eventueel aangevraagde bijdragen voor die betreffende oppervlakten, daarmee te vervallen.

Vijfde lid

Er wordt belang gehecht aan de recreatieve openstelling van natuurterreinen. Daarom bevat het vijfde lid verplichtingen ten behoeve van landelijke wandelpaden, fietsroutes en knooppuntennetwerken.

Van subsidieontvangers wordt niet alleen gevraagd om het natuurterrein open te stellen voor publiek, maar ook om desgevraagd medewerking te verlenen aan bewegwijzering van wandel- en fietsroutes. Als een natuurterrein om de in het zesde lid genoemde redenen niet kan worden opengesteld, dan is dat gedeelte vrijgesteld van openstelling.

Een terrein is toegankelijk (oftewel begaanbaar) als er in het terrein gelopen, gefietst of gevaren kan worden zonder dat er gevaarlijke situaties (bijvoorbeeld bij moerassen en trilvenen) ontstaan.

Een terrein is bereikbaar als het te bereiken is vanaf de openbare weg, of via een aangrenzend opengesteld terrein.

Zevende lid

Op basis van de meldingsplicht dient de subsidieontvanger Gedeputeerde Staten op de hoogte te brengen als de subsidieontvanger niet aan een van zijn verplichtingen kan voldoen.

Negende lid

Het negende lid maakt duidelijk onder welke omstandigheden het geoorloofd is een of meer percelen over te dragen, zonder dat dit invloed heeft op de subsidie voor het uitgevoerde beheer. De essentie is dat vanwege het overdragen van een perceel het doel van de subsidie, het in stand houden van het natuurterrein, niet nadelig wordt beïnvloed. Zulks zal moeten blijken uit het feit dat de koper voornemens en in staat is de instandhouding voor de resterende subsidieperiode voort te zetten. Dit kan blijken uit een subsidieaanvraag van de koper van het perceel, bijvoorbeeld in de vorm van een uitbreidingsaanvraag. Voor het kalenderjaar waarin de overdracht heeft plaatsgevonden wordt ervan uitgegaan dat de oude en nieuwe eigenaar de subsidie onderling verrekenen. Het voorgaande betekent dat de nieuwe eigenaar voor subsidie vanaf 1 januari van het jaar na aktepassering in aanmerking kan komen, waarbij alleen de resterende beheerperiode dient te worden doorlopen. Dit vergt dat de beschikking van de vorige eigenaar tijdig (uiterlijk 31 december) wordt aangepast (ook in het GEO-beschikkingenbestand) om de weg vrij te maken voor subsidie aan de nieuwe eigenaar.

Deze bepaling zal niet alle situaties regelen. Zij bevat alleen een goedkeuring voor het verkorten van de zesjarige periode onder de genoemde voorwaarden. Voor alle overige situaties moet terugvallen worden op de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2.13

Eerste, tweede en derde lid

Een uitbreidingsaanvraag is een verzoek tot uitbreiding van de zesjarige subsidiebeschikking. Als hiervoor budget wordt opengesteld, kan de subsidieontvanger jaarlijks een uitbreidingsaanvraag indienen voor de resterende looptijd van de oorspronkelijke zesjarige subsidiebeschikking. De uitbreidingsaanvraag moet de oorspronkelijke aanvraag versterken en passen binnen het natuurbeheerplan dat op het moment van het indienen van de uitbreidingsaanvraag geldt. De uitbreidingsaanvraag doorloopt dezelfde beoordelingsprocedure als nieuwe aanvragen.

Indien op het moment van beschikken nog geen tarief was vastgesteld, wordt voor het bepalen van het tarief en de opslag uitgegaan van het tarief van het jaar waarin het tarief voor het eerst was vastgesteld.

Zesde lid

De hoofdregel is dat de tarieven of normbedragen zoals gehanteerd in de moederbeschikking worden gevolgd (artikel 2.13, derde lid). Het zesde lid maakt het mogelijk dat tarieven of normbedragen van nieuwe beheertypen, in geval van uitbreidingsaanvragen, als uitgangspunt worden genomen. In het vijfde lid is nu bepaald dat het jaar wordt gehanteerd waarin het tarief of de opslag voor het eerst is vastgesteld. Het kan dus voorkomen dat eerdere wijzigingen van de SNL2016 moeten worden geraadpleegd om te zien waar een nieuw tarief of opslag voor het eerst is geïntroduceerd tijdens de subsidieperiode waarvoor de beschikking is afgegeven.

Artikel 2.15

Artikel 2.15 maakt het mogelijk dat een subsidie op basis van paragraaf 2 van deze subsidieregeling, tussentijds kan worden vastgesteld op het moment dat een aanvrager maatregelen gericht op kwaliteitsverbetering op het betreffende natuurerrein treft. Deze maatregelen zijn subsidiabel op basis van de Subsidieregeling realisering Natuurnetwerk Noord-Brabant. Door het mogelijk te maken dat de subsidie op basis van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Noord-Brabant 2016, tussentijds kan worden vastgesteld en daarmee kan worden afgeweken van de gesubsidieerde beheerperiode, kan de weg worden vrijgemaakt voor het uitvoeren van maatregelen gericht op kwaliteitsverbetering en een ambitieuzer natuurbeheer. Dit is wenselijk om de kwaliteit van natuur te verbeteren, zodat in het vervolg weer kan worden beheerd onder de onderhavige subsidieregeling.

§ 3 Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Algemeen

De agrarische gebieden rondom de natuurgebieden vormen een belangrijke schakel in het realiseren van de natuurdoelen vanwege de bufferfunctie die zij vervullen. Daarnaast zijn er veel soorten die hun leefgebied in het agrarisch gebied hebben. Om dit beter op elkaar aan te sluiten, is een effectiever en efficiënter agrarisch natuur- en landschapsbeheer nodig.

Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer is gericht op het creëren van positieve omstandigheden voor biodiversiteit, waterkwaliteit en -kwantiteit. Bovendien heeft het beheer een duidelijke meerwaarde voor natuur, landschap, water en agrarisch ondernemerschap. Het nieuwe agrarisch natuurbeheer is het resultaat van een integrale toepassing in de streek.

Het maatschappelijk draagvlak en de beleefbaarheid en leefbaarheid van het platteland wordt vergroot, mede door aan te sluiten bij praktijk, omstandigheden en ervaring van ondernemers.

Artikel 3.1

Vanaf 2016 vragen gecertificeerde agrarische collectieven subsidie aan voor agrarisch natuur- en Landschapsbeheer. Zij zijn de begunstigen van de subsidie. Een agrarisch collectief is een samenwerkingsverband in een bepaald gebied dat bestaat uit agrariërs en andere grondgebruikers in dat gebied die zich vrijwillig hebben verenigd voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Voor deze subsidie komen alleen agrarische collectieven in aanmerking, die een SNL-certificaat bezitten.

Bepaald is dat enkel een vereniging subsidie kan aanvragen. Een coöperatie is op grond van het Burgerlijk Wetboek een bijzondere vorm van een vereniging en wordt op grond van de verordening derhalve ook als een vereniging aangemerkt.

De keuze voor een vereniging vloeit voort uit de Brusselse eis dat subsidie alleen mogelijk is aan Landbouwers en groepen van landbouwers of andere grondgebruikers. Uit die eis volgt dat er een directe relatie moet zijn tussen de "groep" die aanvraagt en landbouwers of grondgebruikers daarachter. De vereniging is de enige rechtsvorm die deze relatie zichtbaar maakt. Vanuit controleerbaarheid is volledige rechtsbevoegdheid nodig.

Artikel 3.2

Uitgangspunt van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb2016) is een leefgebiedenbenadering: het creëren en in stand houden van een leefgebied voor een soort of groep van soorten die vergelijkbare beheeractiviteiten vragen in een bepaald gebied.

Er zijn drie agrarische leefgebieden (open grasland, open akkerland en dooradering), één categorie voor water en één voor klimaat.

De beheeractiviteiten die samen nodig zijn voor het behoud of de versterking van een leefgebied zijn gebundeld in 'clusters van beheeractiviteiten'. Per cluster worden ook de beheerfuncties aangegeven, bijvoorbeeld het creëren van foerageergebieden, of het verschralen of optimaliseren van voortplantingsmogelijkheden. Voor de categorie water gelden andere beheerfuncties, zoals waterberging of bufferzones. In afspraken met haar leden clustert het agrarisch collectief de beheeractiviteiten tot beheerpakketten.

Artikel 3.4

Vanaf 2016 is bij het agrarisch natuur- en landschapsbeheer sprake van een projectsubsidie voor het beheer gedurende zes jaar. Een gebiedsaanvraag moet voldoen aan alle opgesomde vereisten. Een agrarisch collectief kan bijvoorbeeld een gebiedsaanvraag doen voor drie verschillende leefgebieden of drie onderdelen van een leefgebied. De gebiedsaanvraag wordt dan voor ieder van die drie leefgebieden apart getoetst aan de subsidievereisten. Daarmee kan het voorkomen, dat de gebiedsaanvraag enkel voor twee leefgebieden of onderdelen voldoet en voor een leefgebied of onderdeel niet. Het onderdeel van de gebiedsaanvraag dat dan op dat ene leefgebied ziet, wordt afgewezen en het agrarisch collectief ontvangt enkel voor de twee leefgebieden die wel voldoen aan de vereisten een subsidie.

De zesjarige subsidie wordt in de aanvraagperiode voor het SNL aangevraagd via een gebiedsaanvraag. Deze aanvraag is gebaseerd op een samenhangend ecologisch effectief en efficiënt beheerplan. In aanloop naar het insturen van de gebiedsaanvraag bespreekt het agrarisch collectief de concept-gebiedsaanvraag met de provincie om eventuele knelpunten of provinciale afwegingen af te stemmen.

Onderdeel c

Onder 1°

Bij de gebiedsaanvraag is het noodzakelijk het minimumaantal hectares (bijv. per leefgebied) te benoemen, waaronder de uiteindelijke betaalaanvragen niet uit mogen komen. Het maximumaantal

hectares mag 15% hoger zijn dan het minimum. De begroting van de subsidiabele kosten is voor het maximumaantal hectares, want bij de betaalaanvraag wordt getoetst hoeveel hectares daadwerkelijk zijn beheerd en of de vergoeding van het gevoerde beheer niet het maximumbedrag in de Catalogus Groenblauwe Diensten overschrijdt (staatssteuntoets).

Onder 2°

De beheeractiviteiten die nodig zijn voor het behoud of de versterking van een leefgebied zijn gebundeld in 'clusters van beheeractiviteiten'. Per cluster van beheeractiviteiten wordt ook de beheerfunctie aangegeven, bijvoorbeeld: broedmogelijkheden, opgroeimogelijkheden, foerageren en nat biotoop. Voor de categorie water gelden aanvullende beheerfuncties. Binnen elk cluster van beheeractiviteiten dragen beheerpakketten, combinaties van beheeractiviteiten en eventueel aanvullende voorwaarden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer op een bepaald perceel, bij aan de realisatie van de beheerfunctie van het cluster van beheeractiviteiten.

Artikel 3.5

Onderdeel a en b zijn de kosten die rechtstreeks met het verrichten van de dienst te maken hebben. Onderdeel c benoemt transactiekosten. Dit zijn kosten die niet direct met de uitvoering van de dienst te maken hebben, maar verbonden zijn aan het vervullen van de randvoorwaarden zodat de dienst daadwerkelijk uitgevoerd kan worden. Denk aan kosten voor administratie, ureninzet om de aanvraag te kunnen doen, etc. Hierbij wordt uitgegaan van maximaal 20% transactiekosten en een streefpercentage van 15%.

Artikel 3.8

In dit artikel is geregeld hoe het beschikbare geld verdeeld wordt over de ingekomen aanvragen die volledig zijn en aan de vereisten van artikel 3.4 voldoen. De locatie wordt beschouwd als één (aaneengesloten) gebied (met meerdere leefgebieden) en is gespecificeerd in het natuurbeheerplan. Indien er binnen dat gebied meerdere aanvragen worden ingediend, wordt de aanvraag geselecteerd die bij elkaar opgeteld (alle leefgebieden en de categorieën water en klimaat in beschouwing genomen) ecologisch gezien, voor dat gebied het meeste oplevert. Als er voor een gebied meerdere aanvragen binnenkomen, worden die aanvragen onderling gewogen. In het tweede lid is beschreven hoe de aanvragen onderling worden gewogen. Alle aanvragen worden onderling gewogen op basis van de beoordelingscriteria en van punten voorzien. De aanvraag met de meeste punten gaat voor, totdat het geld verdeeld is.

Artikel 3.11

Algemeen

Voor het indienen van het betaalverzoek werd tot nu toe op grond van de EU-regelgeving aangesloten bij de periode waarin de Gecombineerde Opgave (ook wel Gecombineerde Data Inwinning genoemd) gedaan moest worden. Als gevolg van wijzigingen in de EU-regelgeving hoeven collectieven vanaf 2023 geen betaalverzoek meer in te dienen. Evenmin zal de Gecombineerde Opgave dienen voor het aanvragen van steun uit de eerste pijler van het GLB 2023-2027 (onder andere basisinkomenssteun en de Eco-regeling). Hierdoor verandert de functie van de Gecombineerde Opgave, en bestaat er geen noodzaak en grondslag meer voor de zogenaamde kortingsperiode. Dit betekent dat de in artikel 3.11, onderdeel e, bedoelde wijzigingen uiterlijk op 15 mei doorgegeven moeten worden.

Tegenover het vervallen van het betaalverzoek staat een nieuwe verplichting voor het collectief. In het kader van de steunregelingen uit de eerste pijler legt de minister van LNV aan landbouwers de plicht op om hun bedrijfssituatie bij te houden. Omdat ook het agrarisch natuurbeheer (paragraaf 3 van deze subsidieregeling) deel uitmaakt van het GLB én van het Geïntegreerd Beheers- en

Controlesysteem (GBCS), is het noodzakelijk dat deze plicht ook geldt voor deelnemers aan agrarisch natuurbeheer. Verwezen wordt naar artikel 3.11a. Hieraan gekoppeld dient het collectief in het daartoe door Gedeputeerde Staten aangewezen systeem (SCAN-GIS) het relatienummer te vermelden van de deelnemer die ten tijde van het uitvoeren van de subsidiabele activiteit beschikte over het recht tot gebruik en beheer van de oppervlakte waarop die activiteit wordt uitgevoerd. Deze voorwaarde dient er onder andere toe dat kortingen wegens het overtreden van de conditionaliteiten aan de juiste deelnemer worden opgelegd.

Eerste lid

Onder d

Tijdens het beheerjaar kan blijken dat het beheerplan voor dat jaar niet helemaal uitvoerbaar blijkt of niet klopt. Bij het beheer dat gericht is op specifieke doelsoorten is het bijvoorbeeld van belang de beheeractiviteiten (zoals uitgesteld maaien) aan te passen aan de aanwezigheid van jonge dieren. Ook kunnen vogels op een ander perceel gaan zitten dan dat in het beheerplan is opgenomen, waardoor het beheer verlegd moet worden. Deze wijzigingen zijn toegestaan en moeten direct in het systeem vastgelegd worden. Tot het indienen van het jaarlijks betaalverzoek uiterlijk op 15 mei kan, als hiervoor een ecologische reden is, de locatie van het beheer verplaatst worden naar meer effectieve percelen.

Nadat het betaalverzoek is ingediend, kunnen beheerlocaties niet meer wijzigen. Wel kan tot 30 september het beheer op een perceel wijzigen, bijvoorbeeld vanwege het uitvliegen van kuikens.

Onder e

Vertraging in de termijn voor het indienen van activiteiten onder de eco-regeling had tot gevolg dat de termijn voor het indienen van jaarlijks beheer ANLb niet konden worden gehaald. Om deze afhankelijkheid te verduidelijken werd in de versie vanaf beheerjaar 2024 de datum voor indiening weer gekoppeld aan de uiterlijke datum voor het indienen van de gecombineerde data inwinning. Door in de versie beheerjaar 2025 de koppeling met het indienen van de gecombineerde opgave los te laten wordt de afhankelijkheid van de minister van LNV verminderd. Met 31 mei als datum krijgen de collectieven 16 dagen de tijd om te reageren op hetgeen de deelnemer in de gecombineerde opgave heeft opgegeven. Bovendien wordt hiermee aangesloten bij de werkwijze uit het vorige GLB, waarbij een relatie tot 31 mei nog wijzigingen in zijn betaalaanvraag mocht aanbrengen zonder dat dit tot korting zou leiden.

Onder g

Uiterlijk 1 oktober dient de subsidieontvanger jaarlijks de verantwoording in. In de verantwoording wordt op perceelsniveau vastgelegd welk beheer is uitgevoerd (de locatie en de beheeractiviteit per oppervlakte). Samen met de actuele veldgegevens wordt dit gebruikt als basis voor het jaarlijkse evaluatiegesprek met de provincie.

De verantwoording is de basis voor de hoogte van de betaling die steeds na afloop van een beheerjaar wordt uitgekeerd. Bij het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 hoeft dus niet jaarlijks een kostenoverzicht te worden ingediend. Bepaald wordt of de beheeractiviteiten in het beheerplan, eventueel na correcties en sancties, gelijk of hoger zijn dan het maximaal uit te betalen bedrag. De subsidieontvanger krijgt het bedrag uitbetaald als aan de verplichtingen uit de subsidiebeschikking wordt voldaan.

Artikel 3.11a

Dit artikel is toegevoegd in overeenstemming met de Rijksregelgeving. Iedere deelnemer wordt verplicht de bedrijfssituatie bij te houden. Dit zodat de kortingen bij de juiste deelnemer worden opgelegd. Het door de minister aangewezen systeem is 'mijn percelen'.

Artikel 3.12a

Algemeen

Dit artikel is toegevoegd omdat er de behoefte bestond bij de collectieven om voorafgaand aan de jaarvergoeding een voorschot te kunnen ontvangen.

Eerste lid Voorziening liquiditeitsbehoefte subsidieontvanger

Europese regelgeving (Vo. 2021/2116 artikel 44 lid 2, onderdeel b) maakt het mogelijk om al voor de reguliere EU-betalperiode van 1 december tot 30 juni betalingen te doen in het kader van plattelandontwikkelingsinterventies zoals het ANLb. Betalingen gedaan voor 16 oktober moeten echter ook eerder verantwoord worden bij de Europese Commissie (Vo 2022/128 artikel 22). Om die reden worden geen betalingen gedaan voor 16 oktober van het betreffende beheerjaar. Het percentage is opgehoogd naar 30%. De beslissing tot het wel of niet doen van deze betaling is een discretionaire bevoegdheid. Er wordt hiervoor dus geen aanvraagprocedure opgezet.

Artikel 3.13 Wijziging subsidieverlening

Een uitbreidingsaanvraag is een verzoek tot uitbreiding van de zesjarige subsidiebeschikking. Als hiervoor budget wordt opengesteld, kan het agrarisch collectief jaarlijks een uitbreidingsaanvraag indienen voor de resterende looptijd van de oorspronkelijke zesjarige subsidiebeschikking. De uitbreidingsaanvraag moet de oorspronkelijke aanvraag versterken en passen binnen het natuurbeheerplan dat op het moment van het indienen van de uitbreidingsaanvraag geldt. Daarnaast gelden voor een uitbreidingsaanvraag de criteria zoals opgesomd in het derde lid. De uitbreidingsaanvraag doorloopt dezelfde beoordelingsprocedure als nieuwe aanvragen. Het maximum percentage voor uitbreidingen is per beheerjaar 2025 komen te vervallen. Uitbreidingen van meer dan 20% van de originele gebiedsaanvraag zijn mogelijk in het 1ste en 2de beheerjaar. De huidige gebiedsaanvragen zijn ingegaan per 1 januari 2023. Dit betekent dat de collectieven in de aanvraagperiode 2025 voor het laatst een uitbreidingsaanvraag kunnen indienen, mits de provincie deze mogelijkheid in het openstellingsbesluit opneemt.

Artikel 3.14

Aan het einde van de zesjarige subsidieperiode wordt de afrondende subsidiebeschikking vastgesteld op basis van de jaarlijkse beschikkingen op het betaalverzoek, uitgebreid met de laatste beoordeling van het betaalverzoek. De vaststelling wordt getoetst aan de subsidiebeschikking.

Artikel 3.15

Artikel 35 van verordening (EU) nummer 640/14 bepaalt dat het bevoegd gezag een sanctiebeleid moet opstellen. Daarin wordt aangegeven hoe de provincie omgaat met een situatie waarin de subsidieontvanger niet aan haar verplichtingen voldoet.

Bijlage 7

Deze bijlage bevat een lijst van MOB complexen in Noord-Brabant waarvoor de uitzondering op de continuatieregule van toepassing is.

De provincie en het Ministerie van EZ hebben in een samenwerkingsovereenkomst van 25 juni 2007 vastgelegd dat een aantal voormalige Militaire Complexen (Mobilisatiecomplexen (MOB) en Omvormingscomplexen (OMC), samen te noemen MOB complexen, toegevoegd zullen worden aan het Natuurnetwerk Brabant. De gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Brabant zullen na inrichting vervolgens opengesteld worden voor beheervergoeding. De gebieden worden toegevoegd aan het Natuurnetwerk Brabant als bestaande natuur.

De complexen zijn in september 2017 door de provincie beoordeeld op opname in het Natuurnetwerk Brabant en op het label "ja" voor beheervergoeding.